

Atodiad C - Fframwaith Ansawdd ar gyfer y Sector Addysg Drydyddol yng Nghymru

Cyflwyniad

1. Mae Medr yn ymrwymedig, trwy ei [Gynllun Strategol](#), i sicrhau bod dysgwyr yn cael y ddarpariaeth o'r ansawdd gorau mewn sector addysg drydyddol sy'n ymegnio i wella'n barhaus. Mae'r Fframwaith Ansawdd (y Fframwaith) yn elfen allweddol o ran helpu Medr i gyrraedd y nod yma, ac fe'i datblygwyd i gyd-fynd â'i ddull rheoleiddio. Cyfrwng ydyw i helpu i gyflawni ar draws ehangder dyletswyddau Medr gan gynnwys hybu cydlyniad a chydweithio a gwelliant parhaus, fel rhan o system reoleiddio Medr.
2. Rydym yn diffinio gwella'n barhaus fel y broses barhaus lle mae darparwyr yn defnyddio hunanwerthuso, data, dadansoddi a gwybodaeth i ymdrechu am ragoriaeth barhaus. Mae'n ailadroddus, a gall gynnwys mynd i'r afael â diffygion a gwneud newidiadau fesul tipyn i ddeilliannau dysgwyr dros amser. Mae darparwyr addysg uwch fel arfer yn cyfeirio at y gweithgarwch hwn fel helaethu. Barn Medr yw ei fod yn cyd-fynd â'r broses helaethu yn yr amgylchedd addysg uwch.
3. Mae'r Fframwaith yn nodi polisi ac arfer mewn perthynas ag ansawdd addysg drydyddol a hyfforddiant a ddarperir gan neu ar ran darparwyr sydd wedi'u cofrestru gyda Medr a/neu a gyllidir ganddo, fel a nodir yn [Neddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil \(Cymru\) 2022](#) (Deddf 2022). Dylid ei ddarllen ar y cyd â Chynllun Strategol Medr, ei Ddatganiad Ymyrryd, ac unrhyw gyngor a chanllawiau penodol neu gyffredinol a ddyroddir gan Medr fel y bo'n briodol. Mae'n cydnabod yr ystod o ofynion ansawdd presennol sy'n berthnasol i wahanol rannau o'r sector addysg drydyddol, a'i nod yw lleihau unrhyw ddyblygu i'r eithaf trwy sicrhau bod darparwyr yn gallu defnyddio'r gweithgareddau presennol hynny fel tystiolaeth o gydymffurfio â'r fframwaith (**Anecs 1**).
4. Mae'r Ddeddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil yn ei gwneud yn ofynnol i Medr fonitro a hybu gwelliant yn ansawdd yr addysg drydyddol a ddarperir gan neu ar ran darparwr cofrestredig, neu a gyllidir neu a sicrhawyd fel arall gan Medr (Y Ddeddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil, Adran 51). Mae hyn yn cwmpasu addysg bellach, addysg uwch, dysgu oedolion yn y gymuned, prentisiaethau a darpariaeth chweched dosbarth mewn ysgolion a gynhelir. Felly, mae'r ddyletswydd hon yn gymwys i'r holl ddarpariaeth gan ddarparwyr addysg drydyddol sydd wedi'u cofrestru a/neu a gyllidir, gan gynnwys yr hyn a ddarperir ar eu rhan trwy drefniadau isgontractio (e.e. trefniadau breiniol). Mae'n cynnwys darpariaeth a roddir y tu allan i Gymru, megis addysg drawswladol wedi'i hisgontractio, campysau tramor, a darpariaeth a roddir mewn gwledydd eraill yn y DU. Mae hefyd yn ymestyn i effeithiolrwydd trefniadau dilysu, o ran galluogi'r darparwr sy'n dilysu i'w argyhoeddi ei hun ynghylch ansawdd addysg a ddarperir dan drefniadau o'r fath. Mae'r un mor gymwys i ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg, ddwyieithog a chyfrwng Saesneg. Bydd Medr fel arfer yn ymgysylltu â'r corff a gyllidir a/neu sydd wedi'i gofrestru. Mae hyn yn golygu, yn achos chweched dosbarth, bod Medr yn disgwyl ymgysylltu trwy Awdurdodau Lleol. Mae hyn yn golygu bod unrhyw gyfeiriadau at gyrff llywodraethu yn ymwneud â strwythurau cyfatebol yr Awdurdodau Lleol, yn hytrach na strwythurau ysgolion.
5. Mae dull asesu a gwella ansawdd Medr yn cyd-fynd â'i fframwaith rheoleiddio a chyllido ar y cyfan (Ffigur 1) ac mae wedi'i fwriadu i helpu i gyrraedd y nodau yn ei [Gynllun Strategol](#), sy'n ystyried [Datganiad o Flaenoriaethau Strategol](#) cysylltiedig Llywodraeth Cymru ar gyfer addysg drydyddol ac ymchwil ac arloesi, a'r dyletswyddau strategol a osodir ar Medr. Lle y bo'n bosibl, bydd monitro ac ymyrryd mewn perthynas ag ansawdd yn cael eu hintegreiddio fel rhan o brosesau ehangach Medr.

Ffigur 1. Fframwaith Rheoleiddio

Amodau Cofrestru		Amodau Cyllid
Cychwynnol	Parhaus	Cyllid
Cynaliadwyedd Ariannol	Cynaliadwyedd Ariannol	Cynaliadwyedd Ariannol
Llywodraethu a Rheoli	Llywodraethu a Rheoli	Llywodraethu a Rheoli
Ansawdd	Ansawdd	Ansawdd
Lles Staff a Dysgwyr	Lles Staff a Dysgwyr	Lles Staff a Dysgwyr
	Y Gymraeg	Y Gymraeg
	Cynllun Diogelu Dysgwyr	Cynllun Diogelu Dysgwyr
	Cod Ymgysylltu â Dysgwyr	Cod Ymgysylltu â Dysgwyr
	Cyfle Cyfartal	Cyfle Cyfartal
	Gweithdrefnau Cwynion	Gweithdrefnau Cwynion
	Sylw i Gyngor a Chanllawiau	Sylw i Gyngor a Chanllawiau
	Gwybodaeth, Cynhorthwy a Mynediad	Gwybodaeth, Cynhorthwy a Mynediad
Trefniadau Dilysu	Trefniadau Dilysu	
Statws Elusennol (Categori Craidd AU yn unig)	Statws Elusennol (Categori Craidd AU yn unig)	
Gwybodaeth a Ddarperir i Ddarpar Fyfywyr	Gwybodaeth a Ddarperir i Ddarpar Fyfywyr	
	Terfynau Ffioedd (Categori Craidd AU Yn Unig)	
	Hysbysu am Newidiadau sy'n Effeithio ar Gywirdeb Gwybodaeth	

- melyn - Amodau Cofrestru sydd hefyd yn Amodau Cyllid ar gyfer darparwyr nad ydynt wedi'u cofrestru
- gwyrdd - Amodau Cofrestru yn unig (h.y. nid Amodau Cyllid)

6. Mae'r Fframwaith hwn yn cydnabod yr ystod o ddogfennau a fframweithiau eraill sy'n gymwys i ddarparwyr. Mae hefyd yn cydnabod bod disgwyl i ddarparwyr gydymffurfio ag amrywiaeth o ddeddfwriaeth a gofynion, gan gynnwys:

- [Deddf Cydraddoldeb 2010](#)
- [Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015](#)

- [Fframwaith Credydau a Chymwysterau Cymru \(FfCChC\)](#)
- [Safonau'r Gymraeg](#) (o dan Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011 a gofynion deddfwriaethol eraill)
- Amodau Cofrestru a Chyllid
- [Cod Anghenion Dysgu Ychwanegol Cymru](#)¹, fel y bo'n berthnasol
- [Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg \(Cymru\) 2018](#), fel y bo'n bo'n berthnasol.

7. **Mae Atodiad 1** yn nodi deddfwriaeth a chanllawiau ychwanegol sy'n ymwneud ag ansawdd, sy'n benodol i bob rhan o'r sector addysg drydyddol, er nad yw hyn wedi'i fwriadu i fod yn gynhwysfawr.
8. Trwy'r ein dull o ymdrin ag ansawdd, nod Medr yw lleihau i'r eithaf y baich a osodir ar ddarparwyr gan hefyd sicrhau profiad cyson ac o ansawdd da i ddysgwyr ar draws pob rhan o'r sector addysg drydyddol, gan gynnwys cysondeb â dulliau ansawdd yng ngwledydd eraill y DU ac yn rhyngwladol lle y bo'n briodol. Felly, bwriedir i'r Fframwaith gyd-fynd â'r mecanweithiau presennol a'r safonau sefydledig, gan gynnwys y rhai a nodir gan Estyn, QAA, Cymwysterau Cymru i gefnogi golwg integredig ar ansawdd a beth mae hyn yn ei olygu yng nghyd-destun addysg drydyddol.
9. Mae Medr yn amcanu at hybu cysondeb a chydlynid ar draws y sector addysg drydyddol, a lleihau dyblygu, gan hefyd gydnabod bod gwahaniaethau o ran sut y bydd dulliau ansawdd yn cael eu rhoi ar waith ar draws y sector trydyddol. Mae hyn yn golygu y bydd angen i ddarparwyr ystyried sut y gallant gyd-fynd â'r Fframwaith yng nghyd-destun eu cenhadaeth a'u darpariaeth eu hunain. Mae tirwedd addysg drydyddol yn gymhleth a deinamig, gan olygu ei bod yn ofynnol i'r Fframwaith fod yn gadarn a gallu addasu i sicrhau bod ansawdd y ddarpariaeth yn cael ei gynnal hyd yn oed mewn cyfnodau sy'n gryn her.
10. Bydd Pwyllgor Ansawdd Medr, a sefydlwyd fel un o ofynion y Ddeddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru), yn cyngori ei Fwrdd ynghylch ansawdd yr holl addysg drydyddol a gyllidir neu a sicheir gan Medr. Y Bwrdd sy'n gyfrifol am roi system reoleiddio Medr ar waith ac am ei gweithrediad.

Cefndir

11. Mae Adran 50 Deddf 2022 yn nodi y gall Medr gyhoeddi fframweithiau sicrhau ansawdd, sy'n nodi polisi ac arfer mewn perthynas â:
 - meini prawf ar gyfer asesu ansawdd addysg drydyddol
 - prosesau ar gyfer asesu ansawdd addysg drydyddol
 - rolau a chyfrifoldebau -
 - personau sy'n asesu ansawdd addysg drydyddol
 - darparwyr addysg drydyddol lle mae ansawdd addysg drydyddol yn y cwestiwn, ac
 - unrhyw bersonau eraill y mae Medr yn eu hystyried yn briodol lle mae ansawdd addysg drydyddol yn y cwestiwn

¹ Mae'r cod yn ymwneud ag ysgolion, addysg bellach ac awdurdodau lleol, ond mae Medr yn annog pob darparwr i ystyried sut y gallant ystyried y Cod yn eu cyd-destun eu hunain

- ystyried barn dysgwyr ynglŷn ag ansawdd yr addysg drydyddol y maent yn ei chael
 - datblygiad proffesiynol aelodau o'r gweithlu addysg drydyddol
 - unrhyw fater arall y mae Medr yn ystyried ei fod yn berthnasol
12. Mae Llywodraeth Cymru wedi nodi [Datganiad o Flaenoriaethau Strategol](#) ar gyfer addysg drydyddol ac ymchwil ac arloesi. Mae hyn yn cynnwys blaenoriaeth i wneud y canlynol:

‘Cynnal a gwella ansawdd y system drydyddol, parhau â gwaith a dwysáu gwaith ar ehangu cyfranogiad a chymryd camau i sicrhau system fwy teg a rhagorol i bawb

- *Gosod targedau uchelgeisiol sy'n anelu at safonau uchel, gan aros o fewn safonau ansawdd rhyngwladol i gynnal enw da'r system drydyddol yn rhyngwladol a chydabod y rôl y mae cyrff eraill yn ei chwarae wrth wella ansawdd y system drydyddol*
 - *Meddu ar ddull o wella ansawdd sy'n cydnabod amrywiaeth y ddarpariaeth a chymryd camau cadarn lle nad yw gofynion sylfaenol o ran ansawdd yn cael eu bodloni, gan ystyried bob amser sut y gellid gwella profiad y dysgwr trwy bartneriaeth a chydweithio*
 - *Defnyddio data i nodi anghydraddoldebau yn y system drydyddol a chyflwyno ymateb a fydd yn cynnwys gosod targedau a chamau gweithredu uchelgeisiol ar gyfer darparwyr i leihau'r annhegwch o ran mynediad at addysg drydyddol, cynyddu amrywiaeth y myfyrwyr sy'n cael eu derbyn pan fo hynny'n isel a lleihau bylchau mewn cyrhaeddiad.'*
13. Mae'r datganiad hefyd yn cynnwys ymrwymiad i wneud y canlynol:
- ‘Datblygu cynllun i ... wella'r ddarpariaeth ... addysg ac asesu cyfrwng Cymraeg yn y sector trydyddol cyfan’.*

Cwmpas Ansawdd

14. Y diffiniad o ansawdd annigonol yn Neddff 2022 yw ansawdd nad yw'n ddigonol i ddiwallu anghenion rhesymol y rhai sy'n cael yr addysg neu'n gwneud y cwrs (Adran 52). Mae'r anghenion rhesymol yn debygol o newid dros amser.
15. At ddibenion cylch gwaith Medr a chwmpas ei weithgareddau, rydym yn ystyried bod anghenion rhesymol y dysgwr yn cwmpasu pob agwedd ar brofiad dysgu'r unigolyn sydd o fewn rheolaeth y darparwr. Gall elfennau'r diffiniad hwn newid dros amser, neu fod ar wahanol lefelau aeddfedrwydd ar draws gwahanol rannau o'r sector. Felly rydym yn disgwyl i'n cyd-ddealltwriaeth am y cwmpas hwn esblygu.
16. Rydym yn ystyried mai ystyr addysg o ansawdd da yw addysg sy'n diwallu anghenion rhesymol dysgwyr. Dangosir addysg o ansawdd da trwy ddeilliannau cadarnhaol ar gyfer dysgwyr, yng nghyd-destun amrywiaeth y sector a'r corff dysgwyr. Mae hyn yn cynnwys:

- cwblhau cwrs, ennill cymwysterau, a dilyniant i gyflogaeth neu astudiaethau pellach
 - profiad da i ddysgwr, gan gynnwys mewn perthynas â dysgu ac addysgu, fel y'i dangosir gan ymgysylltiad dysgwyr â'u haddysg a'u bodlonrwydd arni
 - Mynd ar drywydd gwella'n barhaus trwy hunanasesu effeithiol ac ymateb i adborth
17. Ystyrir bod addysg sy'n dangos y nodweddion hyn yn werth da am arian. Mae darpariaeth cyfrwng Cymraeg a dwyieithog wedi'u gwreiddio yn y dulliau hyn.
18. Mae'r diffiniad hwn o ansawdd yn cwmpasu'r meysydd blaenoriaeth canlynol:
- gweithgareddau i sicrhau cydymffurfedd â safonau trothwy (h.y. lleiafswm y disgwyliadau)
 - gweithgareddau sy'n hybu gwelliant/helaethiad, uchelgais ac arloesi
 - ansawdd ar lefel y system, yn ogystal â lefel darparwr unigol
 - Dysgu a datblygiad proffesiynol cychwynnol a pharhaus ar gyfer aelodau o'r gweithlu addysg drydyddol²
19. Mae'r gweithgareddau sy'n ategu deilliannau da ar gyfer dysgwyr yn cynnwys y canlynol gan ddarparwyr:
- goruchwyliaeth ar ansawdd yr addysgu, gan gynnwys dylunio a darparu'r cwricwlwm
 - dylunio a/neu ddarparu asesiadau i ategu cyflawniad dysgwyr
 - ansawdd cymorth ar gyfer dysgu i alluogi dysgwyr i:
 - lwyddo ni waeth beth fo'u cefndir neu nodwedd warchodedig
 - camu ymlaen ar ôl cwblhau eu rhaglen astudio, gan gynnwys cyflogadwyedd a pharatoi ar gyfer gyrfa
 - dysgu'n dda, gan gynnwys cefnogi eu llesiant a'u lles³
 - trefniadau i hybu ymgysylltiad dysgwyr â'u dysgu, a deall eu bodlonrwydd ar eu profiad dysgu
 - cymorth i ddysgwyr sy'n dymuno dysgu trwy gyfrwng y Gymraeg a/neu ddysgu Cymraeg
20. Rydym yn bwriadu ymgynghori ar ddangosyddion perfformiad erbyn 2027, a byddwn yn archwilio rôl meincnodau a safonau trothwy fel rhan o'r ymgynghoriad hwn.

Egwyddorion

21. Mae'r memorandwm esboniadol ar gyfer Deddf 2022 yn nodi mai'r 'bwriad wrth ddatblygu fframwaith ansawdd fydd nodi egwyddorion cyffredin ar gyfer deall, asesu a gwella ansawdd y ddarpariaeth ar draws y sector addysg drydyddol yng Nghymru'. Cafodd yr egwyddorion isod eu datblygu yn y cyd-destun hwn. Maent yn cyd-fynd â dull rheoleiddio Medr ac yn nodi disgwyliadau Medr ohono'i hun ac o ddarparwyr.

² Mae adran 5 (3) yn nodi aelodau o'r gweithlu addysg drydyddol i fod yn athrawon personau sy'n derbyn addysg drydyddol, personau sy'n darparu cymorth i athrawon o'r fath, a phersonau sy'n darparu cymorth i ddysgwyr i gymryd rhan mewn addysg drydyddol

³ Mae'n ofynnol dan Ddeddf 2022 bod amodau cofrestru a chyllid Medr yn cynnwys amod sy'n ymwneud ag effeithiolrwydd trefniadau'r darparwr ar gyfer cefnogi a hybu lles ei fyfyrwyr a staff.

22. Mae'r egwyddorion fel a ganlyn:

- i. **Ymreolaeth a chyfrifoldeb darparwyr am ansawdd a safonau:** Mae'n ofynnol i Medr o dan Ddeddf 2022 (Adran 17-18) ystyried pwysigrwydd ymreolaeth sefydliadol a rhyddid academiaidd. Rydym yn cydnabod bod gan ddarparwyr ymreolaeth a chyfrifoldeb am ansawdd a safonau, ac rydym yn dangos hyn trwy fod â phrosesau ar gyfer hunanwerthuso trylwyr, rheoli perfformiad, a chynllunio ar gyfer gwelliant;
- ii. **Cysondeb deilliannau ar gyfer dysgwyr:** mae'r Fframwaith yn amcanu at gyflawni ansawdd sy'n gyson yn dda ar gyfer dysgwyr (gweler para 16) ar draws pob rhan o'r sector addysg drydyddol gan gynnwys pob cyfrwng darparu (Cymraeg, Saesneg, a dwyieithog), gan gydnabod y bydd prosesau ansawdd, a'r cymorth sydd ar gael i wahanol ddysgwyr, yn amrywio o ystyried amrywiaeth y sector, demograffeg dysgwyr, ac anghenion grwpiau o ddysgwyr;
- iii. **Seiliedig ar dystiolaeth:** mae'r Fframwaith yn seiliedig ar dystiolaeth (e.e. trwy ddefnyddio data, gwybodaeth, arolygon ac asesiadau ansawdd allanol), gyda rhagdybiaeth o blaid tryloywder wrth gyhoeddi data a thystiolaeth mewn perthynas â pherfformiad;
- iv. **Cadarn, seiliedig ar risg a chymesur:** mae'r Fframwaith yn taro cydbwysedd rhwng galluogi Medr i wneud penderfyniadau tryloyw ar y naill law a lleihau biwrocratiaeth i'r eithaf ar y llaw arall;
- v. **Sefydlogrwydd a chysondeb:** mae dysgwyr a darparwyr yn deall y safonau y mae'n rhaid eu cyrraedd a'r disgwyliadau y mae'n rhaid cwrdd â hwy ar draws y sector, tra bo'r Fframwaith hefyd yn darparu ar gyfer esblygu ac arloesi dros amser trwy werthuso, adolygu ac ymgynghori;
- vi. **Dull cydgysylltiedig gyda rheoleiddwyr eraill:** mae'r Fframwaith yn mabwysiadu dull cydgysylltiedig gyda rheoleiddwyr eraill fel bod gweithgareddau Medr yn ategu'r cyd-destun rheoleiddiol ehangach y mae darparwyr yn gweithredu ynddo ac yn ychwanegu gwerth ato.

Meini prawf ar gyfer asesu ansawdd addysg

23. Mae gan y fframwaith set o gonglfeini, sef y meini prawf y mae Medr yn credu eu bod yn dangos bod darpariaeth o ansawdd ac yr ydym yn disgwyl iddynt lywio deilliannau da ar gyfer dysgwyr. Mae Medr o'r farn bod y conglfieini hyn yn cyfrannu at wella deilliannau a chyrchfannau dysgwyr. Mae ystyriaethau i'r Gymraeg a dwyieithrwydd wedi'u gwreiddio ym mhob un o'r conglfieini.

24. Mae'r conglfieini fel a ganlyn:

- (i) **Ymgysylltu â dysgwyr** – mae dysgwyr yn cael cyfleoedd i ymgysylltu â phrosesau penderfynu darparwyr ac ar faterion sy'n peri pryder neu sydd o ddiddordeb iddynt
- (ii) **Llais y dysgwr** – ystyried barn dysgwyr ynglŷn ag ansawdd yr addysg drydyddol y maent yn ei chael, fel a nodir yn adran 50(2)(d) Deddf 2022
- (iii) **Ymgysylltiad y corff llywodraethu** – mae'r corff llywodraethu'n ysgogydd allweddol ar gyfer addysg o ansawdd da. Mae'n ymgysylltu'n weithredol ag ystyried ansawdd a gwelliant parhaus addysg drydyddol y darparwr
- (iv) **Hunanwerthuso** – Mae darparwyr yn cyflawni gweithgarwch hunanwerthuso, cynllunio ar gyfer gwella, a myfyrio trylwyr, rheolaidd, a fydd yn sail ar gyfer yr asesiad allanol o ansawdd, a chynllunio ar gyfer gwella'n barhaus

- (v) **Allanoldeb** – bydd allanoldeb wrth asesu ansawdd a gwerthuso gweithgarwch cynllunio ar gyfer gwella'n barhaus, a fydd yn digwydd yn rheolaidd ac yn cwmparu ei holl ddarpariaeth, gan gynnwys yr hyn a ddarperir ar ei ran. Bydd darparwyr hefyd yn ceisio allanoldeb trwy fecanweithiau eraill, gan gynnwys eu defnydd ehangach o feincnodi a chyfeirbwyntiau allanol
- (vi) **Gwella'n barhaus** – mae arfer da'n cael ei rannu'n fewnol ac yn allanol i lywio arloesi a rhagoriaeth yn ansawdd y profiad dysgu ar draws pob rhan o'r sector addysg drydyddol
- (vii) **Dysgu a datblygiad proffesiynol**⁴ – mae darparwyr a Medr yn cefnogi dysgu a datblygiad proffesiynol aelodau o'r gweithlu addysg drydyddol
25. Bydd Medr yn cyflawni ystod o weithgareddau mewn ymateb i berfformiad yn erbyn y conglfeini hyn. Gall y gweithgareddau hyn amrywio o ymyrryd i sicrhau cydymffurfedd darparwyr â gofynion o ran y trothwy ar gyfer perfformiad, i hwyluso cydweithio i hybu gwelliant ac arloesi.
26. Mae **Ffigur 2** yn nodi diagram o'r egwyddorion, y conglfeini, a gweithgareddau Medr mewn ymateb.

⁴ Fel a nodir yn y ddeddfwriaeth.

Ffigur 2: Egwyddorion a chonglfeini'r Fframwaith Ansawdd, a sut y gellir dangos tystiolaeth ohonynt

Mae pob congifaen yn ategu deilliannau gwell ar gyfer dysgwyr							
Conglfaen	Ymgysylltu â Dysgwyr	Llais y Dysgwr	Ymgysylltiad y Corff Llywodraethu	Hunanwerthuso	Allanoldeb	Gwella'n Barhaus	Dysgu a Datblygiad Proffesiynol
Disgrifiad	Mae dysgwyr yn cael cyfleoedd i ymgysylltu â phrosesau penderfynu darparwyr ac i'w lleisiau gael eu clywed ar faterion sy'n peri pryder neu sydd o ddiddordeb iddynt	Ystyried barn dysgwyr ynglŷn ag ansawdd yr addysg drydyddol y maent yn ei chael	Mae'r corff llywodraethu yn ymgysylltu'n weithredol ag ystyried ansawdd a gwelliant parhaus addysg drydyddol y darparwr	Mae darparwyr yn cyflawni gweithgarwch hunanwerthuso, cynllunio ar gyfer gwella, a myfrio trylwyr, rheolaidd, a fydd yn sail ar gyfer asesu ansawdd yn allanol, a chynllunio ar gyfer gwella'n barhaus	Allanoldeb wrth asesu ansawdd a gwerthuso gweithgarwch cynllunio ar gyfer gwella'n barhaus, a fydd yn digwydd yn rheolaidd ac yn cwmpasu ei holl ddarpariaeth, gan gynnwys yr hyn a ddarperir ar ei ran	Mae arfer da'n cael ei rannu'n fewnol ac yn allanol i lywio arloesi a rhagoriaeth yn ansawdd y profiad dysgu ar draws pob rhan o'r sector addysg drydyddol	Mae darparwyr a Medr yn cefnogi dysgu a datblygiad proffesiynol aelodau o'r gweithlu addysg drydyddol
Sut y dangosir tystiolaeth ohonynt	- Cydymffurfio â'r cod ymgysylltu â dysgwyr - Systemau cynrychioli dysgwyr effeithiol - Cynlluniau diogelu dysgwyr effeithiol - Ymgysylltu â dysgwyr fel rhan o asesu ansawdd yn allanol - Cynnwys dysgwyr wrth hunanwerthuso a chynllunio ar gyfer gwella'n barhaus	- Data a deilliannau o arolygon cenedlaethol - Gwerthusiad o effaith llais y dysgwr ar brosesau - Prosesau i ddysgwyr sicrhau bod eu barn yn cael ei chynrychioli ar lefel y Bwrdd, Pwyllgorau a chyrsgiau. - Prosesau i'r darparwr roi adborth i ddysgwyr am gamau gweithredu a gymerwyd mewn ymateb i bryderon a godwyd	- Goruchwyliaeth seiliedig-ar-dystiolaeth ar ddeilliannau dysgwyr gan y corff llywodraethu/bwrdd - Goruchwyliaeth effeithiol ar ansawdd a gwella'n barhaus gan y corff llywodraethu - Capasiti ac arbenigedd y corff llywodraethu i ymgysylltu'n effeithiol ag ansawdd a gwella'n barhaus	- Dadansoddiad o ddeilliannau, cryfderau, gwendidau, cyfleoedd a bygythiadau ar gyfer dysgwyr - Hunanwerthuso rheolaidd mewn partneriaeth gyda dysgwyr a staff, yn seiliedig ar ganllawiau y cytunwyd arnynt - Defnyddio hunanwerthuso i wella profiad dysgwyr	- Ymgysylltu ag asesu ansawdd yn allanol, gan gynnwys dadansoddi data - Cynyddu cysondeb asesiadau ansawdd allanol ar draws addysg drydyddol - Gwerthusiad o sut y mae asesu ansawdd yn allanol yn goleuo gwelliant parhaus	- Strategaethau hunanwerthuso a gwella'n barhaus darparwyr, gan gynnwys targedau mesuradwy, dangosyddion perfformiad a gwerthusiad o'r effaith ar ddeilliannau dysgwyr; - Ymgysylltiad dysgwyr a staff â chynlluniau gwella'n barhaus - Adolygiadau datblygiadol - Ymgysylltiad â rhwydweithiau perthnasol i rannu arfer effeithiol a Gwerthusiad o dystiolaeth - Cydweithio i fynd i'r afael â heriau cyffredin - Prosesau ansawdd mewnol effeithiol - Gwerthusiad o dystiolaeth ansoddol a meintiol, gan gynnwys deilliannau dysgwyr	- Gwerthusiad o fuddsoddiadau mewn dysgu proffesiynol gan gynnwys effaith ar ddeilliannau dysgwyr - Cydweithio ystyrlon gydag undebau llafur a staff - Darparu cyfleoedd ar gyfer dysgu a datblygiad proffesiynol - Strategaethau dysgu proffesiynol - Cynorthwyo staff i gyrraedd safonau proffesiynol.
Deilliannau Asesiadau Ansawdd Allanol (yn gylchol)							
Gwybodaeth (yn barhaus)							
Data (yn flynyddol)							
Monitro (blynyddol) gan gynnwys Ffurflenni Adolygu Risg a Sicrwydd Blynyddol Darparwyr							
Ymyrryd (fel y bo angen) fel a nodir yn y Datganiad Ymyrryd							

Rolau a chyfrifoldebau Medr a darparwyr lle mae ansawdd addysg drydyddol yn y cwestiwn

27. Mae'r adran hon yn nodi pob conglfaen, ynghyd â'r camau gweithredu y bydd Medr yn eu cymryd a'r modd y gall darparwyr addysg drydyddol ddangos tystiolaeth o ansawdd da ym mhob maes.

(i) Ymgysylltu â dysgwyr

28. Mae'r conglfaen hwn yn canolbwyntio ar ennyn ymgysylltiad dysgwyr â phrosesau a chamau gweithredu eu darparwyr i sicrhau a gwella ansawdd eu profiad dysgu.

29. Bydd Medr yn:

- datblygu Cod Ymgysylltu â Dysgwyr, monitro cydymffurfedd darparwyr â'r Cod, a gwerthuso ei effaith
- gweithio gyda dysgwyr, darparwyr a rhanddeiliaid i adnabod a rhannu arfer da ym maes ymgysylltu â dysgwyr
- buddsoddi mewn adnoddau a chymorth ar gyfer ymgysylltu â dysgwyr, gan gynnwys hyfforddiant ac arweiniad wedi'u teilwra i anghenion gwahanol rannau o'r sector trydyddol a'u dysgwyr
- disgwyl i sefydliadau sy'n gyfrifol am arolygu ac adolygu ymgysylltu â dysgwyr ac ystyried eu barn, a
- datblygu Canllawiau ynghylch Cynlluniau Diogelu Dysgwyr a fydd yn ei gwneud yn ofynnol i ddarparwyr ymgysylltu â'u dysgwyr ar faterion perthnasol ac wrth ddatblygu cynlluniau diogelu dysgwyr

30. Gall darparwyr ddangos hyn trwy:

- weithredu'r Cod Ymgysylltu â Dysgwyr i sicrhau bod dysgwyr yn cael eu cynnwys wrth wneud penderfyniadau, a monitro effaith ymgysylltu â dysgwyr
- sicrhau bod dysgwyr yn cael eu cynnwys yn eu prosesau ar gyfer hunanwerthuso a gwella'n barhaus
- gwerthuso effeithiolrwydd eu systemau ar gyfer cynrychioli dysgwyr, dysgu o arfer gorau, a mabwysiadu dulliau sy'n adlewyrchu anghenion a dewisiadau amrywiol eu dysgwyr, ac
- sicrhau bod ganddynt gynlluniau diogelu dysgwyr effeithiol ar waith lle y bo angen, a chymorth priodol ar gyfer trosglwyddiadau dysgwyr

(ii) Llais y dysgwr

31. Mae'r conglfaen hwn yn canolbwyntio ar ystyried barn unigol a chyfunol dysgwyr ynglŷn ag ansawdd yr addysg drydyddol y maent yn ei chael. Mae llais y dysgwr yn allweddol i asesu ansawdd a chyflawni gwelliant parhaus. Mae deall barn a phrofiadau dysgwyr yn galluogi darparwyr i lywio gwelliant parhaus ac, yn y pen draw, i sicrhau deilliannau gwell ar gyfer dysgwyr.

32. Bydd Medr yn:

- sefydlu trefniadau fforwm llais dysgwyr, er mwyn sicrhau bod Medr yn ystyried barn a blaenoriaethau dysgwyr wrth ddatblygu ei bolisiâu a'i gynlluniau ei hun
- gweithio gyda dysgwyr, y sector trydyddol a rhanddeiliaid i ddatblygu arolygon cenedlaethol i fynd ati mewn modd systematig i gasglu barn dysgwyr ar draws AB, prentisiaethau, dysgu oedolion yn y gymuned, chweched dosbarth, ac addysg uwch ôl-radd, gan ategu'r Arolwg Cenedlaethol o Fyfyrwyr presennol ar gyfer addysg uwch israddedig
- dadansoddi data arolygon dysgwyr i adnabod themâu, arfer da a gwendidau a defnyddio hyn, ochr yn ochr â dangosyddion eraill gan gynnwys tystiolaeth ansoddol o adborth a chwynion gan ddysgwyr, i fonitro ansawdd a mynd ar ôl meysydd sy'n peri pryder, ac
- gwerthuso effaith llais y dysgwr ar ei brosesau a'i swyddogaethau ei hun

33. Gall darparwyr ddangos hyn trwy:

- ddefnyddio barn dysgwyr, o arolygon cenedlaethol, eu harolygon lleol eu hunain a thystiolaeth ansoddol, yn eu prosesau sicrhau ansawdd ac wrth gynllunio ar gyfer gwella'n barhaus
- gweithio gyda dysgwyr wrth fynd ati'n barhaus i ddatblygu a chyflawni cynlluniau gweithredu i wella boddhad dysgwyr lle y bo'n ofynnol, ac
- annog a chynorthwyo eu dysgwyr i gymryd rhan mewn arolygon a'u hysbysu am yr hyn sydd wedi digwydd mewn ymateb i'w barn

(iii) Ymgysylltiad y corff llywodraethu

34. Mae hyn yn cydnabod yr amod rheoleiddiol penodol sy'n ymwneud â llywodraethu ac yn amcanu at egluro sut y mae'n rhaid i ddarparwyr ystyried ansawdd yn y cyswllt hwn (h.y. bod 'rhaid i ddarparwyr fod â threfniadau llywodraethu a rheoli digonol, gan gynnwys rheoli ariannol'). Bydd hyn yn sicrhau bod y corff llywodraethu'n ymgysylltu'n effeithiol ag ansawdd, i sicrhau bod deilliannau da ar gyfer dysgwyr yn cael eu blaenoriaethu'n briodol gan y darparwr.

35. Bydd Medr yn:

- ei gwneud yn ofynnol i gorff llywodraethu pob darparwr fod â goruchwyliaeth effeithiol ar ddatblygu a mynd ati'n effeithiol i gyflawni strategaethau a chynlluniau ar gyfer sicrhau a gwella ansawdd holl raglenni'r darparwr, ac
- ei gwneud yn ofynnol cael sicrwydd blynyddol gan ddarparwyr ynghylch goruchwyliaeth ar ansawdd addysg drydyddol gan y corff llywodraethu a pherfformiad yn erbyn ei strategaeth a chynlluniau cymeradwy, ac

36. Gall darparwyr ddangos hyn trwy:

- sicrhau eu bod yn ymdrin ag ansawdd o fewn eu hystyriaethau o ran sut i gwrdd â'r amod sy'n ymwneud â chyrrff llywodraethu, ac
- mynd ati'n weithredol i ennyn ymgysylltiad y corff llywodraethu â datblygu a goruchwyllo eu strategaethau a chynlluniau ar gyfer asesu ansawdd yn fewnol a gwella'n barhaus.

(iv) Hunanwerthuso

37. Mae hunanwerthuso yn rhan allweddol o gyfrifoldeb pob darparwr i reoli ei weithgarwch sicrhau ansawdd a gwella'n barhaus ei hun. Dylai pob darparwr fynd ati'n rheolaidd i werthuso ansawdd a safonau'r rhaglenni y mae'n eu darparu, a sut y gellir eu gwella, gyda dadansoddiad trylwyr o ddata a thystiolaeth ar ddeilliannau dysgwyr a boddhad dysgwyr. Bydd yr hunanwerthusiad hwn hefyd yn darparu mewnbwn pwysig ar gyfer asesu ansawdd yn allanol, ac mae mabwysiadu dull trydyddol yn darparu cyfle i gyflawni mwy o gyffredinrwydd rhwng dulliau ar draws y sector. Gorwedd ei bwysigrwydd fel congflaen yn ei allu i lywio gwelliant yn neilliannau dysgwyr trwy fyfyrio seiliedig-ar-dystiolaeth.
38. Bydd Medr yn:
- cyhoeddi canllawiau wedi'u diweddarau ar gyfer hunanwerthuso, mewn partneriaeth gydag Estyn a'r Asiantaeth Sicrhau Ansawdd ar gyfer Addysg Uwch, ac
 - gweithio gyda'r sector a phartneriaid i sicrhau bod gweithgareddau monitro'n ategu, yn hytrach na dyblygu, adolygiadau allanol presennol.
39. Gall darparwyr ddangos hyn trwy:
- cynnal proses hunanwerthuso reolaidd mewn partneriaeth gyda dysgwyr, undebau llafur a staff, fel rhan o'u cyfrifoldeb am sicrhau ansawdd yn fewnol, ac i lywio gweithgarwch myfyrwyr a gwella'n barhaus ar draws y darparwr. Bydd hyn yn sail i asesiad allanol o ansawdd, gan sicrhau bod hyn yn ystyried eu holl ddarpariaeth, gan gynnwys yr hyn a ddarperir mewn partneriaeth gydag eraill, gan gynnwys pob cyfrwng darparu (Cymraeg/Saesneg/dwyieithog)
 - dadansoddi eu data, a dangos eu dealltwriaeth am eu cryfderau, eu gwendidau, eu cyfleoedd a'u bygythiadau trwy'r broses hon, gan gynnwys trwy ddefnyddio cyfeirbwyntiau allanol, ac yng nghyd-destun y darparwr, ac
 - defnyddio deilliannau hunanwerthuso fel rhan o raglen strategol o weithgarwch i wella profiad a deilliannau dysgwyr

(v) Allanoldeb

40. Mae'r congflaen hwn yn cydnabod dulliau arolygu ac adolygu cyfredol ac yn amcanu at helaethu gwerth prosesau presennol, gan leihau dyblygu. Ei nod yw sicrhau bod darparwyr yn cael eu hasesu'n annibynnol, gan gynnwys eu heffeithiolrwydd o ran llywio deilliannau da ar gyfer dysgwyr. Nod Medr yw lleihau baich, a chyfnerthu prosesau asesu ansawdd lle y bo'n bosibl, yn enwedig ar gyfer y rhai sy'n cael asesiadau ansawdd allanol lluosog. Mae'r congflaen hefyd yn cydnabod pwysigrwydd cydweithio a gweithio mewn partneriaeth gymdeithasol gyda darparwyr a sefydliadau eraill.
41. Bydd Medr yn:
- gweithio gyda darparwyr a chyda chyrff sy'n cynnal asesiadau ansawdd allanol i sicrhau bod asesiad o'r fath yn gadarn, yn seiliedig ar dystiolaeth, yn gymesur

ac yn amserol; yn ychwanegu gwerth ar gyfer darparwyr ac yn cael effaith o ran llywio gwelliant; lle y bo'n briodol, ei fod yn cyd-fynd â safonau ansawdd rhyngwladol; a, lle mae darparwyr yn ddarparu dysgu ar draws rhannau lluosog o'r sector addysg drydyddol, y defnyddir dull cyfannol o gynnal gweithgareddau sicrhau ansawdd allanol, ac

- gweithio gyda chyrff sy'n cynnal asesiadau ansawdd allanol i lywio cysondeb cynyddol â'r broses hon ar draws pob rhan o addysg drydyddol, a dod â chydlynid i drefniadau ar gyfer darparwyr sy'n cael asesiadau ansawdd allanol lluosog

42. Gall darparwyr ddangos hyn trwy:

- ymgysylltu'n weithredol ag asesiadau ansawdd allanol, gan gynnwys darpariaeth a roddir ar eu rhan
- ceisio cyfleoedd i gydweithio gyda darparwyr eraill a rhannau eraill o'r sector lle mae hyn yn ychwanegu gwerth ac i oleuo gwelliant parhaus, a gwerthuso effaith yr ymgysylltu hwn, ac
- defnyddio meincnodi a chyfeirbwyntiau allanol fel y bo'n briodol i oleuo gwelliant parhaus.

(vi) Gwella'n barhaus

43. Mae'r conglfaen hwn yn adeiladu ar ddulliau cyfredol o wella'n barhaus. Mae Medr yn annog darparwyr a rhanddeiliaid i argymhell blaenoriaethau ar gyfer gwella'n barhaus fel rhan o raglen barhaus o gamau gweithredu cyfunol, ar draws y sector. Bydd hyn yn cynnwys ffocws ar ddeilliannau dysgwyr.

44. Bydd Medr yn:

- gwreiddio gwelliant parhaus fel rhan o asesu ansawdd yn allanol (h.y. sicrhau ei fod yn rhan o'r fethodoleg)
- hybu gwelliant parhaus ar gyfer pob iaith y rhoddir darpariaeth ynddi, trwy weithgareddau megis mecanweithiau a rhwydweithiau ymgysylltu, cyngor a chanllawiau, a thrwy adolygiadau datblygiadol (e.e. thematig/ daearyddol)
- defnyddio canfyddiadau adolygiadau ac asesiadau allanol i adnabod themâu cyffredin a meysydd cyffredin o ddiddordeb yn y sector trydyddol
- hwyluso'r broses o rannu arfer effeithiol drwy'r sector trydyddol i gyd i ategu gwelliant parhaus systematig
- mynd ati'n weithredol i geisio a gwerthuso tystiolaeth ansoddol a meintiol, gan gynnwys ar ddeilliannau dysgwyr, i adnabod cyfleoedd ar gyfer gwelliant parhaus a chyflawni hynny, ac
- datblygu a hyrwyddo cyngor a chanllawiau i lywio ac ategu gwelliant ar draws y sector addysg drydyddol, yn ogystal ag o fewn darparwyr unigol, fel y bo angen.

45. Gall darparwyr ddangos hyn trwy:

- ddatblygu, cyflawni a pharhau i adolygu strategaeth ar gyfer gwella'n barhaus, yn seiliedig ar eu hunanwerthusiad

- ymgysylltu â'u dysgwyr a'u staff i ddatblygu a chyflawni strategaethau ar gyfer gwella'n barhaus gyda deilliannau mesuradwy
- defnyddio eu strategaeth ar gyfer gwella'n barhaus i geisio gwella eu darpariaeth, mewn perthynas â chyd-destun eu rhan hwy o'r sector
- ymgysylltu â rhwydweithiau sy'n berthnasol i'w sector/cenhadaeth i rannu a dysgu o welliant parhaus i rannu arfer da a llywio arloesi a rhagoriaeth yn ansawdd y profiad dysgu ar draws pob rhan o'r sector addysg drydyddol
- gweithio ar y cyd i fynd i'r afael â heriau a rennir lle bydd hyn yn ychwanegu gwerth, ac
- cyfranogi'n weithredol mewn adolygiadau datblygiadol (e.e. thematig/daearyddol), gan ymateb i ganfyddiadau a myfyrio ynghylch eu harfer fel y bo'n briodol

(vii) Dysgu a datblygiad proffesiynol

46. Mae'r congflaen hwn yn canolbwyntio ar ddysgu a datblygiad proffesiynol aelodau o'r gweithlu addysg drydyddol, i sicrhau eu bod yn gallu ategu deilliannau da ar gyfer dysgwyr. Mae llais y gweithlu'n eithriadol o bwysig yn hyn ac mae'n cael ei gynnwys mewn darnau eraill o waith Medr, gan gynnwys hybu cydweithio rhwng darparwyr ac undebau llafur. Bydd Medr yn gweithio gyda chyrff eraill sy'n darparu dysgu a datblygiad proffesiynol i sicrhau dull cydgysylltiedig.
47. Bydd Medr yn:
- gweithio gyda rhanddeiliaid i nodi disgwyliadau mewn perthynas â dysgu a datblygiad proffesiynol ar gyfer staff y sector trydyddol
 - archwilio'r buddsoddiad a'r cymorth y mae eu hangen ar draws y sector trydyddol ar gyfer dysgu proffesiynol a datblygu arweinwyr
 - rhoi anogaeth ar gyfer cydweithio i ddarparu dysgu a datblygiad proffesiynol lle y bo'n briodol, ac
 - gweithio ar y cyd i wella maint ac ansawdd y ddarpariaeth trwy gyfrwng y Gymraeg
48. Gall darparwyr ddangos hyn trwy:
- cynnig cyfleoedd priodol i ymgysylltu â dysgu a datblygiad proffesiynol, a chynorthwyo'r holl staff i fanteisio arnynt, gan gynnwys staff amser llawn, rhan-amser, parhaol a thros dro, yn ogystal â'r rhai mewn darparwyr sydd wedi'u hisgontractio
 - cydweithio gydag undebau llafur cydnabyddedig a staff i ddatblygu strategaethau dysgu proffesiynol, ac i werthuso effeithiolrwydd ac effaith buddsoddiadau mewn dysgu proffesiynol
 - rhoi cyfleoedd a chymorth i staff wella darpariaeth Gymraeg a defnydd o'r Gymraeg, ac
 - rhannu arfer da mewn dysgu a datblygiad proffesiynol, gan archwilio dulliau cydweithredol lle bo modd
 - cynorthwyo'r holl staff i gyrraedd safonau proffesiynol priodol, lle y bo'n berthnasol

Rolau a chyfrifoldebau partiön eraill

49. Mae Estyn yn arolygu sefydliadau addysg bellach, darpariaeth addysg gychwynnol athrawon, partneriaethau dysgu oedolion yn y gymuned a deiliaid contractau a gomisiynwyd i ddarparu prentisiaethau. Mae'n arolygu'r chweched dosbarth mewn ysgolion fel rhan o arolygiad ysgol gyfan. Mae hefyd yn arolygu Gwasanaethau Addysg Llywodraeth Leol (GALIL).
50. Mae'r Asiantaeth Sicrhau Ansawdd ar gyfer Addysg Uwch (QAA) yn cynnal adolygiadau gwella ansawdd o ddarparwyr addysg uwch Cymru. Hi yw gwarcheidwad cyfeirbwyntiau'r sector AU gan gynnwys Cod Ansawdd y DU, Datganiad Meincnodau Pwnc a Datganiadau Nodweddion. Mae'r Asiantaeth Sicrhau Ansawdd hefyd ar y Gofrestr Sicrhau Ansawdd Ewropeaidd ar gyfer Addysg Uwch (EQAR). Mae'n gwneud gwaith ar ran Medr i ategu gweithgarwch sicrhau a gwella ansawdd.
51. Mae Estyn a QAA ill dwy'n cynnal adolygiadau thematig a gomisiynir gan Medr.
52. Cyllidir awdurdodau lleol gan Medr ar gyfer darpariaeth chweched dosbarth ac mewn dysgu oedolion yn y gymuned, ac mae ganddynt gyfrifoldeb am oruchwylio darpariaeth yn y ddwy ran o'r sector. Mae eu rôl yn cynnwys cynllunio strategol, datblygu cynlluniau strategol Cymraeg mewn Addysg, rhoi cymorth i wella ansawdd dysgu ac addysgu, a darparu atebolrwydd am ddefnyddio cyllid cyhoeddus. Maent hefyd yn darparu ystod o wasanaethau cymorth penodol ychwanegol i ysgolion, gan gynnwys mewn perthynas â sgiliau sylfaenol ac anghenion dysgu ychwanegol.
53. Mae gan gyrff eraill rolau yn ansawdd addysg drydyddol hefyd, er enghraifft Cyrff Proffesiynol, Statudol a Rheoleiddio (PSRB), Cymwysterau Cymru, sefydliadau arholi a dyfarnu, Yr Eglwys Yng Nghymru, y Coleg Cymraeg Cenedlaethol, Cyngor y Gweithlu Addysg, cyrff proffesiynol, a darparwyr dysgu a datblygu proffesiynol. Bydd Medr yn ystyried deilliannau ymgysylltiadau gan y cyrff hyn lle ystyrir y gallai canfyddiadau anffafriol effeithio ar ansawdd darpariaeth addysg drydyddol yn fwy cyffredinol, neu lle adnabuwyd methiant i wella yn dilyn ymgysylltiadau o'r fath.

Prosesau ar gyfer asesu cydymffurfedd â'r amod Ansawdd a Gwella'n Barhaus

54. Trwy'r Amod Ansawdd a Gwella'n Barhaus, gofynnir i ddarparwyr ddangos lefel isaf o gydymffurfiaeth â'r gofynion canlynol, trwy ffurflenni sicrwydd blynyddol i Medr:
 - ymgysylltu â dysgwyr – cydymffurfio â'r amod Ymgysylltu â Dysgwyr neu, yn achos chweched dosbarth, dyletswydd statudol berthnasol⁵
 - llais y dysgwr – cadarnhad eu bod yn defnyddio deilliannau arolygon dysgwyr fel rhan o'u prosesau sicrhau ansawdd a gwella'n barhaus⁶
 - ymgysylltiad y corff llywodraethu – cadarnhad bod y corff llywodraethu'n ymgysylltu'n weithredol â datblygu a goruchwylio strategaethau a chynlluniau ar gyfer asesu ansawdd yn fewnol a gwella'n barhaus, gydag adolygiad a gynhelir

⁵ Yn achos chweched dosbarth, mae'r ddyletswydd hon ar gyrff llywodraethu ysgolion, yn hytrach nag ar yr awdurdod lleol.

⁶ Yn achos chweched dosbarth, rydym yn disgwyl i awdurdodau lleol weithio gyda'u hysgolion i sicrhau bod hyn yn cael ei wneud.

- o leiaf yn flynyddol o effaith y strategaethau a'r cynlluniau hynny
 - hunanwerthuso – cadarnhad eu bod yn hunanwerthuso'n rheolaidd, gydag adolygiad a gynhelir o leiaf yn flynyddol gan y corff llywodraethu
 - allanoldeb – cadarnhad bod y darparwr yn ymgysylltu'n weithredol ag asesu ansawdd yn allanol (arolygiad Estyn, adolygiad QAA, neu'r ddau, fel y bo'n berthnasol)
 - gwella'n barhaus – cadarnhad eu bod yn cynllunio'n rheolaidd i lywio gwelliant parhaus, gydag adolygiad a gynhelir o leiaf yn flynyddol gan y corff llywodraethu o effaith ac effeithiolrwydd y rhaglenni gwella'n barhaus, ac
 - dysgu a datblygiad proffesiynol – cadarnhad bod ganddynt strategaeth i ategu dysgu a datblygiad proffesiynol
55. Dyma'r gofynion lleiaf a allai gael eu hadolygu. Bydd barn Medr ynglŷn â chydymffurfio â'r Amod Ansawdd a Gwella'n Barhaus yn cwmpasu ehangder llawn y gofynion a'r disgwyliadau a nodir yn yr amod.
56. Mae Medr yn bwriadu defnyddio dull integredig o fonitro ac asesu perfformiad a risg y darparwr ar y cyfan. Byddwn yn gwneud hyn trwy'r canlynol:
- deilliannau asesu ansawdd yn allanol
 - monitro data, gan gynnwys tueddiadau, ac
 - gwybodaeth
57. Bydd y rhain yn cael eu defnyddio i greu asesiad integredig o berfformiad, ac adnabod a oes materion systemig y mae angen i Medr eu hystyried ar lefel darparwr neu'r sector. Mae hyn yn cynnwys asesu deilliannau ar gyfer dysgwyr sy'n astudio'n rhannol neu'n gyfan gwbl trwy gyfrwng y Gymraeg, a gwahanol grwpiau o ddysgwyr, gan gynnwys y rhai sydd â nodweddion gwarchodedig, lle mae digon o ddata ar gael.
58. Bydd yr asesiad hwn yn rhan o fframwaith sicrwydd Medr, a fydd yn cynnwys ein proses sicrwydd flynyddol, adolygiad risg darparwr, a chydymffurfedd rheoleiddiol ehangach.
59. Bydd y prosesau a gymhwysir yn amrywio i adlewyrchu natur gwahanol rannau o'r sector, a'r wybodaeth a mesurau amrywiol a ddefnyddir. Bydd Medr yn defnyddio'r wybodaeth hon i benderfynu ar gydymffurfedd ag amodau cofrestru a chyllid. Bydd Medr hefyd yn defnyddio'r prosesau hyn i adnabod rhagoriaeth ac arfer da, y byddai o fudd eu lledaenu'n ehangach.

Deilliannau asesu ansawdd yn allanol

60. Fel a nodir uchod, bydd Medr yn gweithio gyda darparwyr a chyda chyrff sy'n asesu ansawdd yn allanol i sicrhau bod gweithdrefnau asesu'n gadarn, yn gymesur ac yn amserol; ac yn ychwanegu gwerth ar gyfer darparwyr; ac yn cael effaith o ran llywio gwelliant.
61. Byddir yn ystyried bod unrhyw ddarparwr sy'n cael deilliant sy'n nodi ei bod yn ofynnol cael ymgysylltiad dilynol dan y prosesau cyfredol ar gyfer asesu ansawdd yn allanol yn peidio â chydymffurfio â safonau ansawdd.

62. Bydd Medr yn adolygu hyn yn gyson wrth i fethodolegau ar gyfer asesu ansawdd yn allanol gael eu diweddarau. Lle ceir newidiadau i drefniadau adolygu ac arolygu yn y dyfodol, bydd Medr yn nodi sut y byddir yn penderfynu a yw deilliannau asesu ansawdd allanol yn cyrraedd safonau ansawdd, a sut y gellir ymyrryd, lle y bo'n briodol. Byddir yn ymgynghori ynghylch unrhyw ddiweddariadau sylweddol i fethodolegau ar gyfer asesu ansawdd yn allanol.
63. Mae Medr wedi gofyn i Estyn a QAA ystyried cyfleoedd i sicrhau bod dulliau cyfredol ar gyfer asesu ansawdd yn allanol yn cyd-fynd â'i gilydd yn fwy, ac yn benodol a ellid eu symleiddio i ddarparwyr sy'n destun asesiadau lluosog.

Monitro data

64. Bydd Medr yn ystyried data mewn perthynas ag ystod o ddeilliannau i bennu unrhyw risg i ansawdd addysg drydyddol, gan ddefnyddio data presennol lle y bo ar gael. Mae rhai deilliannau dysgwyr yn cael eu cofnodi trwy brosesau fel [RARPA](#) (Cydnabod a chofnodi cynnydd a chyflawniad), ac ni fydd wastad yn briodol gwerthuso deilliannau dysgwyr yn feintiol. Mae'r data y bydd Medr yn ei ddefnyddio yn cael ei gasglu'n bennaf o'r Casgliad Data Ôl-16, Cofnod Dysgu Gydol Oes Cymru (LLWR) a chofnodion HESA. Erbyn 2027 mae Medr yn disgwyl bod wedi adolygu trefniadau casglu data ac wedi ymgynghori ar ddangosyddion perfformiad a defnydd o feincnodi a throthwyon.
65. Mae data i'w ystyried yn cynnwys, ymhlith eraill, y canlynol:
- (a) recriwtio
 - (b) dilyniant
 - (c) cadw
 - (d) cwblhau (gan gynnwys ennill cymwysterau)
 - (e) cwynion i Medr (gan gynnwys niferoedd a phatrymau)
 - (f) arolygon dysgwyr
 - (g) cyrchfannau (cyflogaeth/ addysg/ hyfforddiant)
66. Gall data gynnwys data o archwiliadau mewnol ac allanol a gomisiynwyd gan ddarparwyr hefyd, ynghyd ag archwiliadau a gomisiynwyd gan Medr.
67. Lle y bo'n bosibl, bydd Medr yn ystyried data'n holistaidd i sicrhau bod unrhyw ymyrraeth yn seiliedig ar asesiad integredig ac nid dangosyddion unigol a ystyrir ar wahân.
68. Bydd meincnodau data'n cael eu defnyddio lle y bônt ar gael, a gall Medr ymyrryd lle mae deilliannau'n sylweddol is na'r meincnod, neu lle mae tuedd ddirywiol yn dynodi bod risg y gallai ansawdd addysg ddod yn annigonol (gweler isod). Yn unol â'r ymrwymïadau yn ein Cynllun Strategol, bydd Medr yn ymgynghori ynghylch ei ddull o ddiffinio deilliannau 'da' ar gyfer dysgwyr. Bydd hyn yn rhan o ddull cydlynol, troswaol, gan gyd-fynd â'i nod i leihau baich i'r eithaf.
69. Bydd gwahanol rannau o'r sector yn blaenoriaethu gwahanol fathau o ddeilliannau dysgwyr. Bydd Medr yn ystyried i ba raddau y mae'n bosibl ac yn briodol cyd-destunoli data, gan gynnwys cydnabod demograffeg dysgwyr, dull astudio,

goblygiadau carfannau bychain ac amrywiaeth y sector. Rydym felly'n ystyried bod data'n sbardun ar gyfer sgwrs gyda darparwyr yn y lle cyntaf, i hwyluso dealltwriaeth am gyd-destun. Mae Pwyllgor Ansawdd Medr yn cynghori ynghylch risgiau i ansawdd addysg, gan gynnwys trwy ystyriaeth reolaidd i dueddiadau mewn data a pherfformiad yn erbyn meincnodau, er mwyn goleuo proses Medr ar gyfer adolygu risgiau darparwyr.

70. Er bod y Fframwaith Ansawdd yn nodi disgwyliad bod darparwyr yn ymgysylltu â gwella'n barhaus, mae Medr yn cydnabod nad yw gwelliant parhaus o un flwyddyn i'r llall ar draws yr holl fesurau data'n gyraeddadwy, yn enwedig lle mae gan ddarparwyr ddeilliannau da neu ragorol. Felly, os yw darparwyr yn cyflawni gweithgareddau gwella'n barhaus priodol a bod perfformiad y darparwr yn foddhaol, ni fyddai Medr yn disgwyl cyflawni ymyriadau mewn perthynas â gwella'n barhaus oni bai bod materion wedi cael eu hadnabod wrth edrych ar ddata, gwybodaeth neu ddeilliannau asesiadau ansawdd allanol.

Hysbysrwydd

71. Gall Medr ddefnyddio gwybodaeth o brosesau ac ymrwymadau eraill i lywio ei farn ynghylch a oes risg i ansawdd addysg. Gall hyn gynnwys:
- ffurflenni sicrwydd blynyddol
 - cwynion gan ddysgwyr, rhieni/gofalwyr, staff, neu gyflogwyr am ansawdd a safonau neu dueddiadau sy'n deillio o ddata ar gwynion, sy'n ymwneud ag ansawdd yr addysg a gyflwynir gan ddarparwr, boed yn uniongyrchol neu drwy drefniant is-contractio⁷
 - datblygiadau adroddadwy
 - cwynion neu bryderon a godwyd gyda, ac a gynhaliwyd gan, sefydliadau eraill, megis Swyddfa'r Dyfarnwr Annibynnol (OIA), Y Comisiwn Elusennau, Y Swyddfa Gartref, Comisiynydd y Gymraeg, a.y.b.
 - cyswllt â sefydliadau eraill, e.e. Y Coleg Cymraeg Cenedlaethol, Yr Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd (CMA), Cyngor y Gweithlu Addysg (CGA), Y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol, Undeb Cenedlaethol y Myfyrwyr Cymru (UCMC), Cymwysterau Cymru, a.y.b. gan gynnwys trwy Femoranda Cyd-ddealltwriaeth fel y bo'n briodol
 - deilliannau ymgysylltu â Chyrff Dyfarnu, ac
 - asesiad risg darparwr
72. Gall gwybodaeth hefyd gynnwys gwybodaeth gan gyrff eraill sydd â rolau i asesu ansawdd addysg drydyddol, fel a nodir ym mharagraff 53. Bydd Medr yn ystyried gwybodaeth o ddeilliannau ymgysylltiadau'r cyrff hyn â darparwyr, lle ystyrir y gallai canfyddiadau anffafriol effeithio ar ansawdd darpariaeth addysg drydyddol yn fwy cyffredinol, neu lle adnabuwyd methiant i wella yn dilyn ymgysylltiadau o'r fath.
73. Gall gwybodaeth y bydd Medr yn ei chael arwain at asesiad bod risg i ansawdd addysg. Gallai hyn arwain at ofyniad y dylai Medr gynnal, neu gomisiynu, ymchwiliad pellach. Gall Medr ddisgwyl am ganlyniad unrhyw ymchwiliadau a phrosesau sy'n mynd rhagddynt cyn ystyried camau gweithredu cyn arfer ei bwerau ymyrryd fel a

⁷ Mae gan Medr gylch gwaith cyfyngedig iawn i ymchwilio i gwynion ond gall eu defnyddio fel rhan o'r wybodaeth ansoddol y mae'n ei hystyried yn ei weithgarwch monitro.

nodir yn y Datganiad Ymyrryd.

Ymyrryd

74. Mae'n ofynnol i Medr gyhoeddi Datganiad Ymyrryd sy'n nodi sut y bydd yn arfer ei bwerau ymyrryd statudol, gan gynnwys mewn perthynas ag ansawdd. Mae hwn yn nodi'r ystod o ysgogiadau y gall Medr eu defnyddio i fynd i'r afael â materion sy'n ymwneud ag ansawdd, safonau a gwella'n barhaus cyn rhoi ei bwerau ymyrryd statudol ar waith. Bydd ymyriadau sy'n ymwneud ag ansawdd yn cael eu hintegreiddio o fewn fframwaith rheoleiddio ehangach Medr.
75. Bydd Medr yn defnyddio dull cymesur a seiliedig-ar-risg o werthuso cydymffurfedd, a fydd yn canolbwyntio'n bennaf ar y risg i brofiad dysgwyr. Bydd yr ymyriad yn gymesur â'r risg a achosir.
76. Mae gan Weinidogion Cymru bwerau ymyrryd mewn perthynas â sefydliadau addysg bellach, a gall roi cyfarwyddyd i gorff llywodraethu'r darparwr. Cyn gwneud hynny, rhaid i Weinidogion ymgynghori â Medr. Os yw Medr yn ystyried bod seiliau dros ymyrryd yn bodoli mewn perthynas â sefydliad addysg bellach bydd yn hysbysu'r Gweinidogion ynghylch y farn honno, fel a nodir yn Neddf 2022 (Adran 71). Bydd Gweinidogion Cymru'n cyhoeddi datganiad ar sut y maent yn bwriadu arfer y pwerau hyn.
77. Mae gan Medr y pwerau cyfreithiol i roi cyngor a chynhorthwy i unrhyw berson at ddiben gwella ansawdd yr addysg drydyddol neu'r cwrs trydyddol, neu atal ansawdd yr addysg drydyddol neu'r cwrs trydyddol rhag dod yn annigonol. Ystyrir bod yr ansawdd yn annigonol os nad yw'n ddigonol i ddiwallu anghenion rhesymol y rhai sy'n cael yr addysg neu'n gwneud y cwrs.
78. Gallai ymyrryd gynnwys adolygiadau datblygiadol neu werthusiad ffurfiol o ran neu'r cyfan o addysg drydyddol y darparwr. Gallai adolygiadau o'r fath gael eu cynnal gan Medr, neu gael eu comisiynu gan gyrff asesu ansawdd allanol, neu arbenigwyr allanol.
79. Dan Ddeddf 2022 mae gan Medr bwerau hefyd i ddarparu, neu wneud trefniadau ar gyfer darparu, cyngor neu gynhorthwy ynghylch addysg drydyddol a ddarperir yng Nghymru nad yw wedi ei chofrestru gyda Medr nac yn cael ei chyllido ganddo, er mwyn gwella ansawdd y ddarpariaeth, a/neu atal ansawdd darpariaeth rhag dod yn annigonol (Adran 52). Gall Medr hefyd gynnal, neu drefnu i berson arall gynnal, adolygiad o faterion sy'n berthnasol i ansawdd addysg drydyddol gan ddarparwyr o'r fath.
80. Bydd Medr yn cynnal cyswllt â chyrff cyhoeddus, proffesiynol, rheoleiddio a statudol lle adnabyddir materion ynghylch darpariaeth a achredir neu a gymeradwyir fel arall gan gyrff o'r fath.

Camau nesaf

81. Bydd y Fframwaith hwn yn dod i rym ar 1 Awst 2026 (1 Awst 2027 ar gyfer darparwyr prentisiaethau).

82. Bydd Medr yn adolygu'r Fframwaith yn gyson, ac yn ei ddiwygio fel y bo angen, yn amodol ar ymgynghori. Bydd darparwyr yn cael eu hysbysu ynghylch unrhyw ddiwygiadau gan gael rhybudd digonol i'w galluogi i gynllunio, cydymffurfio ac ymgysylltu â dysgwyr/rhanddeiliaid. Bydd Medr yn cyhoeddi diweddariadau ac yn hysbysu rhanddeiliaid pan fydd diweddariadau'n cael eu gwneud i'r fframwaith a/neu fethodolegau ar gyfer asesu ansawdd yn allanol.

DRAFT

Fframwaith Ansawdd: deddfwriaeth a chanllawiau ychwanegol sy'n ymwneud ag ansawdd, sy'n benodol i bob rhan o'r sector addysg drydyddol

Cyflwyniad

1. Mae'r fframwaith ansawdd yn amcanu at hybu cysondeb a chydlynid ar draws y sector addysg drydyddol, a lleihau dyblygu i'r eithaf, gan hefyd gydnabod bod gwahaniaethau o ran sut y bydd dulliau ansawdd yn cael eu rhoi ar waith ar draws y sector trydyddol.
2. Mae [paragraff 6](#) o'r Fframwaith yn nodi amrywiaeth o ddeddfwriaeth a gofynion eraill sy'n berthnasol i ddarparwyr. Mae'r anecs hwn yn darparu manylion y ddeddfwriaeth, y dogfennau allweddol a'r canllawiau ychwanegol sy'n berthnasol i rannau penodol yn unig o'r sector trydyddol (ni fwriedir iddo fod yn gynhwysfawr). Efallai y bydd darnau eraill o ddeddfwriaeth neu offerynnau llywodraeth sy'n berthnasol i sectorau penodol, a chyfrifoldeb pob darparwr yw sicrhau eu bod yn cynnal goruchwyliaeth ar y gofynion y maent yn ddarostyngedig iddynt.

Darpariaeth chweched dosbarth

3. Mae darpariaeth chweched dosbarth yn rhan o ysgolion, ac felly hefyd yn ddarostyngedig i'r canlynol:
 - [Deddf Addysg 2005](#)
 - [Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion \(Cymru\) 2013](#)
 - [Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg \(Cymru\) 2018](#)
 - [Deddf Cwricwlwm ac Asesu \(Cymru\) 2021](#)
 - Gofynion a nodir yn y [telerau ac amodau cyllid](#)
 - [Casglu Data ôl-16: nodiadau cwblhau technegol](#)
 - [Mesur Dysgu a Sgiliau \(Cymru\) 2009](#)
 - [Deddf y Gymraeg ac Addysg \(Cymru\) 2025](#)
4. Bydd angen i ysgolion â chweched dosbarth ystyried cyngor a chanllawiau sy'n ymwneud ag ansawdd a gyhoeddir gan sefydliadau perthnasol hefyd, gan gynnwys [Estyn](#).

Prentisiaethau

5. Mae'r gofynion ychwanegol canlynol yn berthnasol i ddarparwyr Prentisiaethau:
 - [Deddf Dysgu a Sgiliau 2000](#)
 - [Deddf Prentisiaethau, Sgiliau, Plant a Dysgu 2009](#)
 - [Fframwaith Rhaglen Comisiynu Prentisiaethau Cymru](#)
 - Gofynion a nodir yn llythyr blynyddol y Rhaglen Comisiynu Prentisiaethau
 - [Manyleb Safonau Prentisiaethau Cymru \(SASW\)](#)
 - [Llawlyfr Cofnod Dysgu Gydol Oes Cymru](#) a'r egwyddorion rheoli data ar ei gyfer

6. Bydd angen i ddarparwyr prentisiaethau hefyd ystyried cyngor ac arweiniad mewn perthynas ag ansawdd a gyhoeddir gan sefydliadau perthnasol, gan gynnwys [Ffederasiwn Hyfforddiant Cenedlaethol Cymru](#), [Colegau Cymru](#), ac [Estyn](#).

Addysg bellach

7. Mae'r gofynion ychwanegol canlynol yn berthnasol i addysg bellach:
- [Deddf Dysgu a Sgiliau 2000](#)
 - [Gorchymyn Corfforaethau Addysg Bellach \(Disodli Offerynnau Llywodraethu ac Erthyglau Llywodraethu\) \(Cymru\) 2006 \(2006 Rhif 13\)](#) (heb gynnwys Coleg Chweched Dosbarth Catholig Dewi Sant ac Addysg Oedolion Cymru)
 - [Deddf Addysg Bellach ac Uwch \(Llywodraethu a Gwybodaeth\) \(Cymru\) 2014](#)
 - [Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg \(Cymru\) 2018](#)
 - [Mesur Dysgu a Sgiliau \(Cymru\) 2009](#)
 - Gofynion a nodir yn y [telerau ac amodau cyllid](#)
 - [Fframwaith Cyllido Ôl-16: Canllaw a chyfeirlyfr rhaglenni](#)
 - [Llawlyfr Cofnod Dysgu Gydol Oes Cymru](#) a'r egwyddorion rheoli data ar ei gyfer
8. Bydd angen i ddarparwyr addysg bellach ystyried cyngor a chanllawiau sy'n ymwneud ag ansawdd a gyhoeddir gan sefydliadau perthnasol hefyd, gan gynnwys [Colegau Cymru](#), ac [Estyn](#).

Addysg uwch

9. Mae'r canllawiau ychwanegol canlynol yn berthnasol i ddarparwyr addysg uwch:
- cysondeb â'r [Fframweithiau ar gyfer cymwysterau addysg uwch](#)
 - cydymffurfio ag egwyddorion [Cod Ansawdd y DU ar gyfer Addysg Uwch](#), ynghyd â datganiadau nodweddion a datganiadau meincnodau pwnc, lle y bo'n briodol
 - cyfranogi yng nghynllun Gwerthuso a Gwella Ansawdd Addysg Drawswladol y DU (QE-TNE) yr Asiantaeth Sicrhau Ansawdd ar gyfer Addysg Uwch
 - cysoni trefniadau sicrhau ansawdd mewnol â'r [Safonau a Chanllawiau ar gyfer Sicrhau Ansawdd yn Ardal Addysg Uwch Ewrop \(ESG\)](#)
 - gofynion a nodir yn yr amodau cofrestru
 - cydymffurfio â [Deddf Addysg 1994](#) a'r disgwyliadau ar gyfer cynrychiolaeth myfyrwyr a chymorth i undebau
10. Bydd angen i ddarparwyr addysg uwch ystyried cyngor a chanllawiau sy'n ymwneud ag ansawdd a gyhoeddir gan sefydliadau perthnasol hefyd, gan gynnwys Universities UK a'r Asiantaeth Sicrhau Ansawdd ar gyfer Addysg Uwch, ac ymgysylltu â gweithgareddau i ddiogelu bri rhyngwladol y brand addysg uwch lle y bo'n berthnasol.

Bydd trefniadau asesu ansawdd allanol, fel y'u nodir gan Medr, yn parhau i gyd-fynd â'r Safonau a Chanllawiau Ewropeaidd.

11. Mae'r [Cyngor Ansawdd ar gyfer Addysg Uwch y DU](#) (QCUK) yn fforwm a berchnogir gan y sector ar gyfer y pedair gwlad ar faterion sy'n ymwneud ag ansawdd a

safonau mewn addysg uwch. Mae ganddo oruchwyliaeth ar ymrwymiad ar y cyd y DU i egwyddorion ansawdd ac mae'n defnyddio dull sy'n cwmpasu'r DU gyfan i ddathlu'r hyn sy'n gyffredin ar draws y gwledydd a systemau rheoleiddio.

Dysgu Oedolion yn y Gymuned

12. Mae'r gofynion ychwanegol canlynol yn berthnasol i ddarparwyr Dysgu Oedolion yn y Gymuned:
 - [Deddf Dysgu a Sgiliau 2000](#)
 - Gofynion a nodir yn y [telerau ac amodau cyllid](#)
 - [Fframwaith Cyllido Ôl-16: Canllaw a chyfeirlyfr rhaglenni](#)
 - [Llawlyfr Cofnod Dysgu Gydol Oes Cymru](#) a'r egwyddorion rheoli data ar ei gyfer
 - [Partneriaethau Dysgu Oedolion yn y Gymuned: Offeryn ar gyfer Ymarfer a Darpariaeth Effeithlon](#)
13. Bydd angen i ddarparwyr Dysgu Oedolion yn y Gymuned ystyried cyngor a chanllawiau sy'n ymwneud ag ansawdd a gyhoeddir gan sefydliadau perthnasol hefyd, gan gynnwys y [Sefydliad Dysgu a Gwaith](#), ac [Estyn](#).

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

www.medr.cymru

2 Cwr y Ddinas
Stryd Tyndall
Caerdydd
CF10 4BZ

2 Capital Quarter
Tyndall Street
Cardiff
CF10 4BZ

Noddir gan
Lywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government